

сприяти: активізація реформ у секторі загального державного управління, які повинні бути спрямовані на підвищення ефективності і раціональності у використанні бюджетних коштів; спрямування зовнішніх та внутрішніх запозичень на фінансування інноваційно-інвестиційних проектів і програм; оптимізація валютної та часової структури державних зобов'язань; посилення контролю за сплатою податків; зниження вартості обслуговування державного боргу; прийняття єдиного базового закону про державний борг, у якому необхідно систематизувати усі положення нормативних актів з питань управління, погашення і обслуговування державного боргу.

Оптимізація боргової політики України потребує розробки та впровадження цілісної стратегії, яка поєднуватиме завдання удосконалення нормативно-правового та інституційного забезпечення боргової політики, коротко- та середньострокові орієнтири управління державним боргом, інструменти радикального підвищення ефективності інвестиційної складової бюджетних видатків та довгострокові завдання переорієнтації боргової політики, зменшення боргового тягаря та розвитку альтернативних не боргових інструментів фінансування бюджетних видатків.

Література:

1. Машко А.І. Дефіцит бюджету: сутність, причини виникнення та проблеми управління. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 2 (7). С. 308-314.
2. Мелих О.Ю. Бюджетний дефіцит як індикатор боргової безпеки України. *Ефективна економіка*. 2016. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4909> (дата звернення: 05.11.2019 р.).

Шклярук Тетяна Вікторівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к. е. н., доцент Шашкевич О.Л.

ФІНАНСУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ

Однією з головних умов ефективного функціонування місцевих бюджетів є забезпечення достатнім обсягом фінансових ресурсів, що гарантує їх незалежність та самостійність. При наявності необхідної

фінансової бази органи місцевого самоврядування вирішують найважливіше завдання – задоволення соціально-культурних потреб населення відповідної території.

Одним із завдань державної соціально-культурної політики є динамічний розвиток культурного потенціалу регіонів, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності, розвиток творчості, інновацій та соціального добробуту в суспільстві, формування орієнтації особистості та соціальних груп на цінності, що сприяють успішній модернізації суспільства. Галузь культури традиційно розглядається як ефективний інструмент з розширеного відтворення людського потенціалу, який відповідає вимогам інноваційної економіки та громадянського суспільства. Проте скорочення бюджетних видатків в умовах кризових явищ насамперед позначається на галузі невиробничої сфери, серед яких культура і мистецтво. Саме тому нині проблема ефективності використання грошових коштів у бюджетній сфері є особливо актуальною [1, с. 397].

Світовий досвід свідчить, що ті країни, в яких у найскладніші кризові періоди свого розвитку проводилась зважена, послідовна політика у сфері культури, з мінімальними витратами і в найкоротші терміни досягали значних успіхів у проведенні економічних, соціальних і політичних реформ. Розвиток сфери культури в Україні протягом тривалого часу не був визначений пріоритетом державної політики. Відсутність належної уваги та підтримки з боку державної влади значною мірою спричинило виникнення негативних явищ у цій сфері, для подолання яких необхідно створювати такі умови, які б сприяли подоланню труднощів з подальшим розвитком сфери культури й поступовим її входженням у ринкову економіку [2, с. 218].

Саме тому, вивчення зарубіжного досвіду фінансування культурної сфери дасть змогу вирішити поточні проблеми, які існують в Україні.

Для прикладу, у Франції поширене спонсорство у культурній сфері, що супроводжується наданням податкових пільг. Така практика передбачає для компаній, що брали участь у спонсорстві надання податкової знижки з податку на прибуток у розмірі 60% від суми пожертви, але не більше 0,5% від доходу компанії. Фізичні особи у випадку надання спонсорської допомоги у сфері культури отримують

податкову знижку з податку на доходи фізичних осіб у розмірі 66% від пожертви, але не більше 20% від персонального доходу такої особи [3].

Вивчення досвіду спонсорства у Франції у 2016 р. свідчить, що половина від всіх існуючих компаній, де працює понад 250 співробітників є спонсорами. У 2015 р. корпоративний культурний патронат перевищував суму у 3,5 млрд. євро, що є на 25% більшою сумою порівняно з 2013 р. Культурне Спонсорство культурної сфери обирають 24% компаній, які складають 15% від світового спонсорства (525 млн. євро) [3].

Ще одним способом залучення недержавних коштів у Франції є надання права розміщувати рекламу на будівельних риштуваннях на культурних пам'ятках. Приватний чи державний власник культурних пам'яток може дозволити компаніям розміщувати рекламу на риштуваннях під час проведення реставрації. Надання такого права є можливим за наступних умов: прибуток від розміщення реклами має повністю іти на проведення реставраційних робіт; рекламна площа не має перевищувати 50% від загальної площі риштувань; термін розміщення реклами не може перевищувати термін проведення реставраційних робіт [3].

Влада Франції не мала власних фінансових ресурсів, щоб здійснити реставраційні роботи. Наприклад, вартість реставрації церкви Св. Августина у Парижі складала 4,2 млн. євро, а дохід від реклами – 1,4 млн. євро. Вартість реставрації церкви Св. Маделіни у Парижі – становила 3 млн. євро (в тому числі 0,78 млн. євро отримано у вигляді доходів від реклами). Реставрація фасаду Міністерства юстиції Французької Республіки на острові Сіте повністю була здійснена за кошти отримані від розміщення реклами на риштуванні під час проведення реставраційних робіт обійшлася – 2 млн. євро [3].

Підсумовуючи вищевикладене зауважимо, що в Україні механізм позабюджетного фінансування культурної сфери є малорозвиненим, що зумовлено відсутністю фінансових стимулів благодійної діяльності і залучення інвестицій у сферу культури. Саме тому, на нашу думку, для розвитку культурної галузі в Україні необхідно здійснити зміни існуючої моделі фінансового забезпечення, шляхом налагодження партнерської співпраці держави з комерційними, громадськими установами і організаціями.

Література:

1. Крупка А. Я. Напрями модернізації системи фінансового забезпечення закладів культури і мистецтва. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.8. С. 396–404.
2. Тропіна В. Б. Реформування системи фінансової підтримки сфери культури в Україні. *Науковий вісник Полісся*. 2016. Вип. 3. С. 217–223.
3. Огляд культурної політики України. Звіт експертів Ради Європи 19.06.2017. URL: http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/article?art_id=245330777&cat_id=245328989 (дата звернення: 07.11.2019 р.).

Шум Ілона Юрїївна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Горин В.П.

ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТОМ

Характерною ознакою функціонування бюджетної системи у країнах з ринковою економікою є обмеженість бюджетних ресурсів. З таких обставин не втрачає своєї актуальності завдання забезпечення цільового та ефективного використання цих ресурсів, що вимагає перманентного контролю за процесами формування і використання бюджетних коштів з боку суспільства. Органи виконавчої влади, які розпоряджаються бюджетом та органи фінансового контролю, які зобов'язані моніторити цей процес, представляють одну сторону бюджетних відносин, а саме державу. Через це об'єктивність контролю за виконанням бюджетів з боку інститутів державної влади, на думку окремих науковців, може бути сумнівною. Підвищення такої об'єктивності потребує активного залучення до контролю за ефективністю витрачання коштів бюджету громадськості як головного споживача бюджетних послуг. Втім, на сьогодні активізації громадського контролю за використанням бюджетних коштів перешкоджають проблеми правового характеру, а також пасивність населення.

В умовах панування ідей антропоцентричної концепції цивілізаційного розвитку, населенню належить провідна роль у функціонуванні державного організму. В основі функціонування інституту держави лежить єдина мета – забезпечення добробуту кожного члена